

Jindřichův Hradec

Sousoší Nanebevzetí Panny Marie – sloup Nejsvětější trojice

„Zaostřeno na historii a Jindřichův Hradec“
Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.1.10/01.0044

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Obsah prezentace:

- Historie sloupu
- Donátor - O. Bayer
- Členění sousoší
- Sochy na konzolách
- Materiál a opravy
- Originály soch
- Prameny
- Konec

Autor: Mgr. Lenka Hrubá

Autor fotografií: Mgr. Lenka Hrubá

Vytvořeno pro podporu výuky Vv v rámci projektu
Zaostřeno na historii a Jindřichův Hradec

ZŠ Jindřichův Hradec I, Štítného 121

Pořtmistr Bayer

- Ondřej Josef Bayer, důstojník zásobovací služby v císařské armádě, který byl od roku 1756 pořtmistr v našem městě, se zasloužil o výstavbu sousoší. (Bydlel v domě č. 160). Za sousoší zaplatil 1800 zlatých – a hradecká obec přispěla pouhými 50 zlatými. Jeho zásluhy připomíná na sloupu sv. Expeditus – patron pošťáků.
- O. Bayer zemřel r. 1788. Již za jeho života vznikaly pověsti vysvětlující příčinu donátorství sloupu. (Údajná zpronevěra velkého množství peněz na pořtmistrovském úřadě, kdy si pak následně měl vyprosit milost u hraběte Prokopa Vojtěcha Černína a z vděčnosti nechal vystavět sloup. Mohla to být vděčnost za přijetí do do středu hradeckého měšťanstva.)

Dům pana Bayera

Dům č. p. 160

Stará pošta, která od r. 1763 patřila poštmistrovskému rodu Bayerů.

Historie sousoší

Bylo stavěno v letech 1764 – 1766.

Je to největší památka barokního sochařství v Jindřichově Hradci. Sousoší je vysoké 20 m a je největším sousoším svého druhu v jižních Čechách. Dřík sloupu je sekán z žuly a je osazen 20 sochami z mušlového vápence.

- Vytvořil ho dačický sochař M. Strachovský (Je i autorem sochy kříže na mostě přes Vajgar.)
- Podstatnou část nákladů nesl Ondřej Josef Bayer – poštovník v našem městě.

Původní vzhled sousoší

- Celé sousoší bylo původně obklopeno 12 kamenými sloupky spojenými řetězy – později byly umístěny v parku pod kaštany. R 1828 postavil kameník Matěj Emmer mezi podstavci spodních soch 3 kamenné kašny, které byly později odstraněny – bylo nutné je stále opravovat. Dodnes je vidět rýha v dláždění po uložení jedné z nich – směrem k staré radnici.

Spodní část sloupu

Spodní část sousoší tvoří trojboký pilíř rozdělený dvěma římsami, které jsou lomeny na dvě pyramidálně nastavěné části.

V nejspodnější části jsou výklenky se sochami z mušlového vápence symbolizující tři prastaré základy lidstva- život, vědění a lásku.

vědění

lásku

život

Život

- Život – znázorňuje postava ležící Rosalie – ochránkyně před morem.

Vědění

- Vědění – sv. Anna, která učí P. Marii číst z knihy.

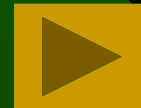
Láska

- Láska – je zobrazena v postavě sv. Josefa držícím Ježíška.

Sochy na konzolách

sv. Vojtěch

sv. Jiří

sv. Prokop

Na volutových konzolách, přitesaných ke zkoseným rohům podstavce, jsou sv. Prokop, držící na řetězu ďábla, sv. Vojtěch s nástrojem svého umučení – vesla, a sv. Jiří zabíjející saň.

Patron pošťáků

- Nad sv. Vojtěchem (socha s veslem) je sv. Expeditus (s holubicí a dopisem) – patron pošťáků, který upomíná donátora – O. Bayera. Nad ním o patro výše je sv. Václav.

sv. Expeditos

Sochy nad sv. Jiřím

- Nad sv. Jiřím –
(zabíjející saň) je sv.
František Xaverský
a ještě výše sv. Jan
Nepomucký.

Sochy nad sv. Prokopem

- Nad sv. Prokopem (držící na řetězu d'ábla) je sv. Hippolyt, patron J. Hradce, jehož ostatky opatřili jezuité z Říma r. 1637, a nad ním je sv. Florian.

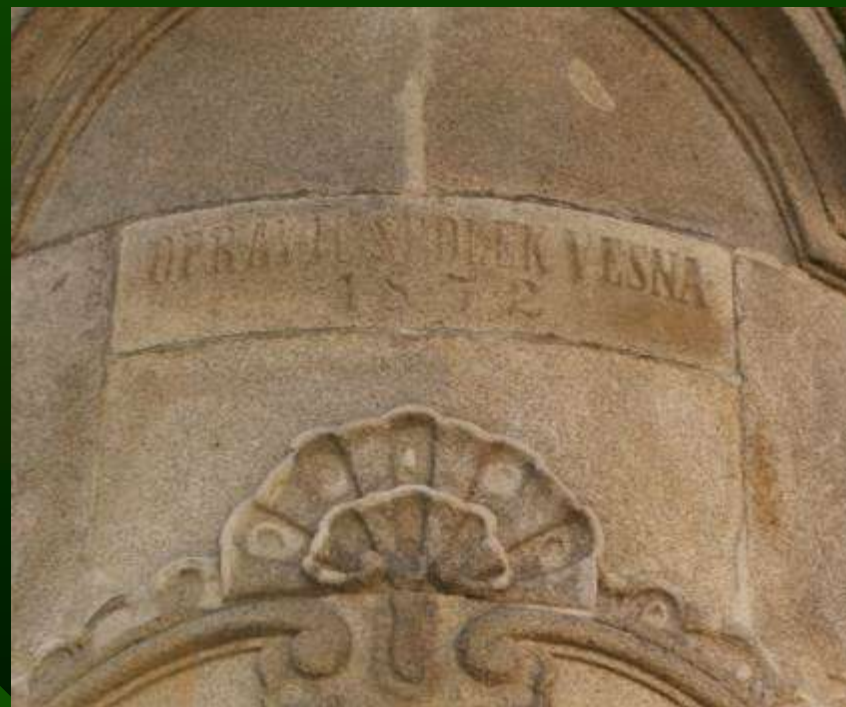

- Nad sochami se vznášejí tři postavy archandělů:
  - Michael se znamením kříže na štítě, Gabriel a Rafael.
- Bohatě zdobená hlavice nese postavy Boha Otce a Boha Syna. Oba drží korunu ke korunování Panny Marie, která je nesena anděly.
- Nad postavami se vznáší ve svatozáři Duch Svátý. Jméno mecenáše je zvěčněno v latinském nápisu za skupinou andělů opřených o emblém víry – kříž.

Materiál a opravy:

- Dřík sloupu je sekán z žuly – zřejmě původem z okolních lomů, sochy jsou z vápence. (Kámen na sochy byl dovážen z Markétina lomu v Maďarsku).
- 1. oprava – 1872
- 2. oprava – 1940
- Po válce bylo sousoší 3x opravováno. Při opravě byly některé sochy vyměněny za kopie.

(Opravil spolek Vesna 1872)

Originály soch

Originály soch jsou umístěny v budově muzea našeho města.

Použité materiály:

Dr. Jan Muk – Z historie některých
hradeckých domů. (Publikace
spolku Přátel Jindřichova Hradce)
Jihočeské tiskárny – J. Hradec

Eva Charvátová – Jindřichův
Hradec, Praha 1974

web. stránky –

katolicka-kultura.sweb.cz

